

Uchwała Nr XII/.../2015
Rady Miejskiej w Rakoniewicach
z dnia r.

w sprawie: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok.

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 ze zmianami) oraz art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zmianami)

Rada Miejska w Rakoniewicach, uchwała co następuje:

§1.W celu realizacji zadań gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu przyjmuje się: Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 stanowiący załącznik do uchwały.

§2.Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom realizują zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Rakoniewic.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i obowiązuje od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XII/.../2015
Rady Miejskiej w Rakoniewicach
z dnia r.

w sprawie: Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 r.

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.) Rada Gminy uchwała corocznie Gminny Program Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Głównymi założeniami tego programu są: dostępność pomocy terapeutycznej dla mieszkańców gminy, edukacja rodziców i nauczycieli, działania informacyjno – edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży, wspieranie finansowe i organizacyjne zajęć prowadzonych w świetlicach środowiskowych oraz alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Wspieranie finansowe i organizacyjne działań promujących trzeźwy, zdrowy i bezpieczny styl życia.

W związku z powyższym podjęcie powyższej uchwały jest w pełni uzasadnione.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 ROK

I. Wprowadzenie

Spośród licznych problemów społecznych występujących w naszym kraju, problemy związane z nadużywaniem alkoholu stanowią poważne zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania sfery ekonomicznej, moralnej i zdrowotnej polskiego społeczeństwa. Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i zadań jest zlokalizowanych na poziomie gminy, która na mocy niżej wymienionej ustawy uzyskała kompetencje do rozwiązywania tych problemów. To właśnie gmina ma przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności, aby zapobiegać i minimalizować skutki alkoholizmu. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Rakoniewice na rok 2016, zwany dalej Programem, określa sposób realizacji zadań własnych gminy w obszarze profilaktyki uzależnień i rozwiązywaniu problemów, wynikających z art.41 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zmianami). Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Rakoniewice prowadzona jest zgodnie z zadaniami określonymi w niniejszym Programie stanowiącym rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzonych w latach poprzednich. Program zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień od alkoholu. Ze względu na to, że Gmina Rakoniewice jest gminą na której terenie nie ma ośrodka leczenia odwykowego ani poradni leczenia terapii uzależnień, działania są ukierunkowane na profilaktykę uniwersalną skierowaną do całej populacji, a przede wszystkim do dzieci, młodzieży i rodziców albowiem to młody człowiek w dzisiejszych czasach jest bardzo podatny na pokusy w postaci różnych używek. Nadrzędnym celem Programu są działania profilaktyczne i naprawcze zmierzające do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują powodując szkody zarówno ekonomiczne, społeczne jak i indywidualne. Ujęte w programie działania mają nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu i innych używek, a także zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacją trudną, konfliktową. Uczyć jak skutecznie bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych,

aby nie było potrzebne "podpieranie się" substancjami uzależniającymi. Obecnie nie zastanawiamy się już czy warto pomagać osobom, rodzinom, a szczególnie dzieciom z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową, ale jak to robić szybciej, skuteczniej, efektywniej. Pomagać to znaczy minimalizować skutki uzależnień, które nie ograniczają się jedynie do ograniczeń fizycznych czy psychicznej degradacji samego alkoholika, one dotyczą wszystkich osób, które żyją, pracują czy przyjaźnią się z uzależnionym.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego realizuje się wskazane działania, jest **Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**. Na jej podstawie corocznie jest uchwalany przez Radę Gminy w Rakoniewicach Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przy opracowaniu Programu, uwzględnione zostały także wskazówki wynikające z Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 oraz rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016 roku. Kluczową rolę w działaniach podejmowanych w ramach Programu odgrywa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rakoniewicach, która współpracuje m.in. z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rakoniewicach, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją w Rakoniewicach, Sądem Rejonowym w Grodzisku Wlkp., szkołami znajdującymi się na terenie działania Gminy Rakoniewice i innymi organizacjami, których celem jest rozwiązywanie ww. problemów.

Celem Programu jest ukazanie stanu problemów alkoholowych oraz innych uzależnień w gminie, przedstawienie kierunków działań opartych na zadaniach określonych w wyżej wymienionej ustawie, jak również w rekomendacjach Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przygotowanie i wdrożenie racjonalnych reguł ograniczenia dostępności alkoholu i kontroli lokalnego rynku sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad wydawania i cofania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a także zasad finansowania programu, który należy realizować systematycznie i konsekwentnie.

II. Diagnoza stanu problemów alkoholowych w Rakoniewicach

1. Dane lokalne - stan problemów alkoholowych

a) dane z GKRPA:

Koncesje alkoholowe w 2015:

- gastronomia (zgodnie z uchwałą może być 40 punktów) – jest **29 punktów** w gminie;
- sklepy (zgodnie z uchwałą może być 65 punktów) – są **44 punkty** w gminie;

- zezwolenia jednorazowe (do 2 dni) – wydano **13 zezwoleń**.

Osoby nadużywające alkoholu, zgłoszone w 2015 r. do GKRPA w Rakoniewicach – do końca września 2015 – **12 osób**, **9** skierowano na badanie biegłych sądowych, **6** wnioski skierowano do Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. o zobowiązanie poddania się leczeniu odwykowemu.

W 5 miejscowościach działają świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży, gdzie zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu po 2 godz. Średnio uczestniczy w zajęciach 15-20 dzieci.

b) dane z punktów konsultacyjnych:

- osoby korzystające z pomocy na stałe (z problemem alkoholowym) - **8 osób**;
- ilość rodzin korzystających z pomocy punktu (z problemem alkoholowym) - **3 rodziny**;
- ilość osób uczestniczących w grupie edukacyjno-motywacyjnej - **22 osoby**;
- ilość osób uczestniczących w grupie wsparcia- **12 osób**;
- skierowanie na leczenie ZLU Charcice- **8 osób**;
- porady dla osób uzależnionych -**48 osób**;
- porady dla rodzin z problemem uzależnień-**19 osób**;
- ilość osób korzystających z pomocy punktu (inne problemy-przemoc, hazard itp.) - **28 osób**;

c) dane z Komisariatu Policji w Rakoniewicach:

- przeprowadzono **53 spotkania** z uczniami w szkołach dotyczących bezpieczeństwa i profilaktyki;
- **18 osób** zatrzymano w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych do Wyrzeźwienia;
- policja przeprowadziła szereg kontroli punktów sprzedaży alkoholu, miejsc publicznych, dworców PKS i PKP, parków oraz rejonów szkół znajdujących się na terenie gminy Rakoniewice;
- policjanci przeprowadzili **296 interwencji** domowych, jak też w miejscach publicznych w naszej gminie, często mających związek z nadużywaniem alkoholu przez członka rodziny;
- w 7 przypadkach prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty, dotycząca przemocy w rodzinie;
- odnotowano **3 przypadki** posiadania narkotyków i ujawniono nielegalną uprawę plantacji konopi.

d) dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakoniewicach (dot. osób z problemem alkoholowym):

- ilość osób korzystających z pomocy - **15 osób**;
- zasiłki okresowe - **9 rodzin**;
- zasiłki celowe - **8 rodzin**;

- obiady dla dzieci w szkole 6 rodzin - **16 dzieci**;

III. Profilaktyka

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwany dalej „Programem”, stanowi opis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy zgodnie z art.4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r., tj. działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Cele główne programu to:

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych na terenie gminy.
- 2) Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.
- 3) Tworzenie warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia dla dzieci i młodzieży.
- 4) Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych uczących życia bez używek.
- 5) Wdrażanie reguł skutecznej opieki psychologicznej i socjoterapeutycznej dla rodzin, a w szczególności dzieci i młodzieży.
- 6) Wdrażanie reguł skutecznego egzekwowania zakazu podawania i sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.
- 7) Współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się problemem alkoholowym.

IV. Zadania gminnego programu

Zadania w szczególności obejmują:

1. Zadanie pierwsze:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Prowadzenie działań motywacyjnych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu w celu podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego oraz wsparcie dla ich rodzin.
2. Udzielanie porad i informacji dla osób z problemem alkoholowym w zakresie możliwości korzystania z miejsc lecznictwa odwykowego.
3. Kierowanie na badania przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
4. Opłacanie kosztów opinii biegłych (psychologa i psychiatry) orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i opłacanie kosztów sądowych – opłaty stałej dotyczącej osób

uzależnionych z terenu Gminy Rakoniewic, wobec których Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kieruje wnioski do Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu.

5. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych umożliwiających zdobycie większych umiejętności w prowadzeniu zajęć profilaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą.
6. Wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych alkoholizmem, narkomanią, demoralizacją oraz ich rodziców.
7. Finansowanie zakupu materiałów, produktów i usług oraz sprzętu niezbędnego do realizacji Gminnego Programu i działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. Zwiększenie ilości świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią społeczną, prowadzonych przez wykwalifikowaną kadre pedagogiczną.
9. Dofinansowanie programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.

2. Zadanie drugie:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu oraz ich bliskimi przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rakoniewicach
Punkt Informacyjno - Konsultacyjny GKRPA oraz kierowanie do innych osób zajmujących się pomocą psychospołeczną i prawną.
2. Współdziałanie GKRPA i OPS ze szkołami i Komisariatem Policji w Rakoniewicach, w związku z interwencjami domowymi i zjawiskami przemocy.
3. Finansowanie bieżącej działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy domowej oraz rodzin osób dotkniętych problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami (np. psycholog, terapeuta).
4. Organizacja i dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych dla poszczególnych grup zawodowych (pedagogów, nauczycieli, pracowników socjalnych) stykających się z ofiarami i sprawcami przemocy domowej.

3. Zadanie trzecie:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,

w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Wspieranie i finansowanie szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców. Wspieranie organizowanych w szkołach, bibliotekach i świetlicach konkursów o tematyce rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, szczególnie na szczeblu gminnym.
2. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych dla nauczycieli, deklarujących gotowość podjęcia pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.
3. Dofinansowanie wyposażenia bibliotek, świetlic i szkół w materiały umożliwiające prowadzenie zajęć i korzystanie z programów i materiałów, propagujących zdrowy tryb życia oraz zapobiegania powstawaniu uzależnień.
4. Finansowanie prowadzonych zajęć edukacyjnych w świetlicach środowiskowych przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka.
5. Dofinansowanie obozów terapeutycznych i innych zorganizowanych form spędzania wolnego czasu dla osób dotkniętych problemem uzależnień (w tym kolonii i wycieczek) prowadzonych według określonego programu terapeutycznego realizowanego przez przeszkolonych specjalistów.
6. Finansowanie szkoleń dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz sprzedawców napojów alkoholowych z terenu gminy Rakoniewice.
7. Sfinansowanie zakupu siłowni zewnętrznych przy świetlicach środowiskowych.

4. Zadanie czwarte:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Współpraca i wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych realizujących swe działania statutowe związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.
2. Dofinansowanie programów terapeutycznych realizowanych przez instytucje, stowarzyszenia oraz osoby fizyczne.
3. Współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych, szczególnie grup motywacyjno-edukacyjnych, a także osób stykających się zawodowo problemem alkoholowym w ramach swoich obowiązków służbowych.

4. Współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Dofinansowanie imprez integracyjnych dla rodzin z problemem alkoholowym.

5. Zadanie piąte:

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

1. Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych sytuacjach sprzedaży napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, a także na kredyt lub pod zastaw.
3. Podejmowanie działań interwencyjnych w zgłoszonych sytuacjach naruszenia przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, w szczególności reklamy skierowanej do młodzieży.
4. Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji z uchwałami Rady Gminy dotyczącymi:
 - a) liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży,
 - b) zasad usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

V. Ograniczenia dostępności do alkoholu

Dla lepszego radzenia sobie z problemami alkoholowymi potrzebne są zorganizowane działania prowadzone na szczeblu Gminy. Ograniczenie czynników wpływających na wzrost zagrożeń związanych z piciem napojów alkoholowych będzie osiągnięte przez odpowiednie kształtowanie zasad dostępności alkoholu na terenie Gminy Rakoniewice. Corocznie Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadza kontrole punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy pod kątem przestrzegania zasad sprzedaży i podawania alkoholu zawartych zarówno w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i w Gminnym Programie. Przeprowadzanie kontroli konieczne jest dla ujawnienia nieprawidłowości i w razie ich stwierdzenia odebrania zezwolenia nieuczciwym

przedsiębiorcom. Z kontroli osoby upoważnione składają sprawozdanie z wnioskami Burmistrzowi Rakoniewic. Każdy przedsiębiorca otrzymujący zezwolenie każdorazowo będzie pouczany o konieczności przestrzegania obowiązujących zasad obrotu alkoholem.

Gmina realizująca zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dążyć będzie do ograniczania dostępności alkoholu poprzez:

1. System kontroli rynku obrotu napojami alkoholowymi.
2. Egzekwowanie przepisów ustawy związanych z zakresem reklamy alkoholu.
3. Edukację sprzedawców w dziedzinie szkód związanych z piciem alkoholu przez młodzież.
4. Koncentrację na wszechstronnych oddziaływaniach profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży.
5. Ścisłą współpracę z instytucjami skupiającymi dzieci i młodzież w celu promowania aktywnego, zdrowego stylu życia.

VI. Realizatorzy Programu

Burmistrz Rakoniewic poprzez powołanego przez siebie Pełnomocnika ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Rakoniewicach, we współpracy z:

- Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rakoniewicach,
- Komisariatem Policji w Rakoniewicach,
- Przychodniami lekarskimi z terenu gminy,
- Gminnymi jednostkami oświatowymi,
- Sądem Rejonowym w Grodzisku Wlkp.,
- Organizacjami pozarządowymi i innymi, zajmującymi się profilaktyką alkoholową i narkotykową;

VII. Źródła i zasady finansowania Programu

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe z budżetu Gminy pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wydatki na zadania zawarte w programie klasyfikuje się w planie budżetowym Gminy Rakoniewice na rok 2016 w dziale 851 – Ochrona Zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie alkoholizmowi.

VIII. Kontrola realizacji Programu

Pełnomocnik Burmistrza składa sprawozdanie z działalności Komisji oraz wykonania Programu, Burmistrzowi Rakoniewic oraz Radzie Gminy do końca I kwartału 2017 r.

IX. Zasady wynagradzania członków GKRPA

1. W ramach realizacji Gminnego Programu, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, za udział w pracach Komisji otrzymują wynagrodzenie w kwocie 130 zł (brutto) za każde posiedzenie Komisji bądź kontrolę punktów sprzedaży alkoholu.
2. Wynagrodzenie będzie wypłacane do 10 dnia miesiąca następującego po posiedzeniu komisji, na podstawie listy obecności sporządzonej z każdego posiedzenia.
3. Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 600 zł (brutto) miesięcznie.
4. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, warsztaty, sympozja i konferencje związane z profilaktyką uzależnień zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej tytułu podróży służbowej.